

Richtlijnen voor het beoordelen van een tweedehands piano

Lees eerst op www.eerhardt.nl 'Over oude piano's' en bekijk de foto's van mankementen.

- Speel er op, of laat een ervaren pianist spelen. Als het spelen lastiger gaat dan je gewend bent dan is dit een slecht teken. Hij speelt bijvoorbeeld te zwaar, of de noten verschillen in klank of volume.
- Als de piano er goed uitziet dan is dat meegenomen, maar een goede technische staat is belangrijker. Heel soms kan een instrument met een lelijke kast in redelijke technische staat verkeren, maar meestal zijn bijvoorbeeld ontbrekende of slordig gelijmde toetsplaatjes een voorteken van slecht onderhoud aan de rest van de piano. Is hij ouder dan 70 jaar? Grote kans dat het niet veel meer is. Feurich heeft een gratis 'Piano Serial Numbers' app., om het bouwjaar van de meeste bekende merken te vinden.
- Beweeg een toets heen en weer. Als hij tegen zijn buurman tikt dan is de invoering versleten. Dit veroorzaakt gerammel tijdens het spelen. Invoering vilt vernieuwen kost een paar honderd euro, en vaak is dit gebrek een teken dat er nog veel duurder achterstallig onderhoud is.
- Check er een aantal, zwarte en witte, in het midden. • Druk ergens in het midden een zwarte toets in, bij het schuine vlakje vooraan. Als je de witte toetsen kunt voelen dan kunnen de moesjes onder de toetsen vergaan zijn. Vaak het werk van mottenlarven. Check meerdere zwarte toetsen.
- Controleer met een stemvork of stemcomputer of de 5e A (rechts van het midden) op 440Hz staat. Als de A lager is dan 420Hz (bijna een halve toon te laag) dan is de piano slecht onderhouden, of niet meer op de juiste hoogte te stemmen. Dit kan de stemmer beoordelen.
- Sla alle 88 toetsen hard aan. Als er een paar noten erg vals zijn dan moet je er niet aan beginnen, meestal is er dan een probleem met het stemblok. Als een noot het niet doet dan kan dat soms met een eenvoudige reparatie gefikst worden. • Sla ze nu allemaal zacht aan. De hamers mogen niet stuiten. (Pappelen).
- Demper check: sla ze kort aan. De toon mag niet te lang doorklinken. De hoogste twee octaven hebben geen dempers, dus die klinken altijd een beetje door. • Luister ook naar tikjes, kraakjes en piepjes. Een piepend pedaal is altijd te verhelpen. Als er bij één of meerdere tonen iets mee resoneert dan kan er ergens een schroefje in de klep of het slotje los zitten, of in de kamer iets meetrillen. • Duw tijdens het spelen tegen de panelen, boven de toetsen en boven de pedalen, want soms trilt een paneel mee. Dit is snel met een stukje vilt te fixen. Als je de resonantie niet kan vinden dan kan er een scheur in de zangbodem zitten, of de ribben zijn losgelaten. • Kijk in dat geval achter de piano naar de zangbodem. Als de diagonale ribben zijn losgelaten dan is een reparatie van duizenden euro's nodig.
- Check of de piano een paar centimeter van de muur afstaat voordat je de klep aan de bovenkant opent.
- Trek anders de piano iets van de muur af, anders kun je gemakkelijk de klep of stucwerk beschadigen. Meestal scharniert hij aan de achterkant, soms links. • Hang een lapje tussen de open klep en de muur. Als er een kruipruimtelucht uitkomt dan is dat slecht nieuws. Je kunt dure reparaties verwachten. Als de piano een bovendemper is: niet kopen. (Zie www.eerhardt.nl/Bovendemper.html) • Sluit de klep boven de toetsen en verwijder het voorpaneel (dat op de klep staat). Meestal moeten links en rechts palletjes worden verdraaid of verschoven. Soms is het paneel aan de klep vastgemaakt, dan moet je ze er samen in een keer voorzichtig uit tillen. Erg zwaar en onhandig, maar het komt bij de beste merken voor. Als er scheurtjes tussen de stempennen door het stemblok lopen dan is de kans groot dat de piano niet meer te stemmen is. De stemmer kan beoordelen hoe ernstig dit is. Als de stempennen en / of de snaren verroest zijn dan zou ik er ook niet aan beginnen: de kans op snaarbreuk is groot. Als de hamers erg onregelmatig gespatieerd zijn dan kan een pianotechnicus beoordelen wat nodig is. In het gunstigste geval moeten er een paar kapselschroeven worden vastgedraaid, maar als de verkerning (asjes) is versleten dan is een dure reparatie nodig. • Zitten er mottenlarven of gaatjes in de hamers of elders op viltten onderdelen? Niet kopen.
- Check of de kapselkoordjes gebroken zijn. (zie site) • Verwijder het paneel boven de pedalen. Zitten er scheuren in de zangbodem of de kam? Als het om een klein scheurtje gaat dan hoeft dit niet meteen een probleem te zijn, maar als de piano door de scheur resoneert: niet kopen.

Een kleine piano of vleugel geven uiteraard een klein of blikkerig geluid. Alleen een lange snaar (= hoge / lange kast) kan een bas produceren die je niet alleen hoort maar ook voelt. Een schelle toon is met intoneren te verhelpen, tenzij iemand de hamerkoppen heeft verpest door ze vlak te schuren.

Als de piano fijn speelt en mooi klinkt, je komt bovenstaande problemen nauwelijks tegen en de prijs is redelijk dan zou ik zeggen: doen! Laat bij twijfel de pianotechnicus de piano beoordelen.

www.eerhardt.nl